

12. A rendőrség kapcsolata az önkormányzatokkal

12.1. Bevezetés

Hazánkban a helyi (települési) önkormányzatok létrejötte a rendszerváltozás időszakához köthető. A helyi közügyeket önállóan, általános hatáskörrel intéző szervezeteket az Országgyűlés az 1990. augusztus 3-án elfogadott, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvénnyel (Ötv.) hozta létre, amelyben a települési önkormányzatok feladatai között meghatározta többek között a közbiztonság helyi feladatairól való gondoskodást. Egy időszakban élénk vita folyt az önkormányzati rendőrségi modell meghonosításának lehetőségeiről. „A rendszerváltás szinte »kegyelmi pillanatnak« mutatkozott az államrendőrségi modell lebontására és demokratizálására.”¹ Hazánkban a rendőrség ennek ellenére megmaradt az egységes, központosított (centralizált) állami irányítás alatt, azonban demokratikus jegyeket vett fel. A demokratikus rendőrség működésének pedig szükségszerű velejárója a civil (társadalmi) kontroll megvalósulása, amelyet az egyes államok eltérő rendőrségi modelljeiben más-más módon (különböző garanciális szabályok alkalmazásával) biztosítanak.

A rendőrség és az önkormányzatok viszonyát egyrészt a közös cél és feladat (a közbiztonság fenntartása, javítása) során tanúsítandó *együttműködés*, másrészt a rendőrség felett az önkormányzatok által (azok útján) gyakorolt *civil (társadalmi) kontroll* jellemzi. E viszony fontosságát hivatott hangsúlyozni, hogy annak a rendőrséget érintő alapvető előírásait az Rtv.-ben dolgozták ki. Ezek szerint a rendőrség a feladatának ellátása során együttműködik a helyi önkormányzati szervekkel, a civil szervezetekkel és a gazdálkodó szervezetekkel, az állampolgárokkal és közösségekkel, segítséget nyújt – jogszabályban meghatározott esetben – az állami és a helyi önkormányzati szervek hivatalos eljárásának zavartalan lefolytatásához, valamint támogatja a helyi önkormányzatoknak és az állampolgárok közösségeinek a közbiztonság javítására irányuló önkéntes tevékenységét.²

Finszter Géza szerint a közigazgatás szervezetében elfoglalt helye alapján a rendőrség dekoncentrált államrendőrséggé vagy önkormányzati rendőrséggé működhet.³ Hazánkban nem alakult ki önkormányzati rendőrségi modell, de az önkormányzatok rendészeti szerepvállalásának törekvései eredményét tükrözte a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. törvény megszületése, továbbá a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) megalkotása, amelyben újból megfogalmazták, hogy a település közbiztonságában való közreműködés a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok körébe tartozik. Magyarországon tehát önkormányzati rendőrség nem, de önkormányzati rendészet létezik. Az önkormányzati rendészet a rendészet egy speciális, önkormányzatokhoz kapcsolódó ágaként definiálható. Az önkormányzati rendészetet

¹ Christián László: A helyi rendészeti együttműködés rendszere. *Iustum Aequum Salutare*, 14. (2018), 1. 39.

² Rtv. 2. § (2) bek.

³ Finszter (2018): i. m.

alapvetően két eltérő aspektusból lehet megragadni: 1. az önkormányzati rendészet mint tevékenység, 2. az önkormányzati rendészet mint szervezet.⁴ Fontos hangsúlyozni, hogy e fejezet nem hivatott sem a közterület-felügyelő mint rendészeti feladatot ellátó személy (a hazai szervezeti önkormányzati rendészet egyik megtestesítője), sem pedig más, az önkormányzat alkalmazásában foglalkoztatható rendészeti feladatot ellátó személy tevékenységének és a rendőrséggel kapcsolatos együttműködésének bemutatására.

12.2. Az együttműködés területei

Magyarországon 2019. január 1-jén – a KSH adatai szerint – 3155 önálló, önkormányzattal rendelkező település volt megtalálható.⁵ Ebben a számban Budapest mint főváros egy településként szerepel, tehát a főváros kerületei (amelyek szintén rendelkeznek önkormányzattal), ezen felül számolandók. Budapest 23 – külön településnek tekintett – kerületével együtt – és a „megyei” közgyűléssel rendelkező Budapest Főváros Önkormányzatának levonásával – tehát ez a szám 3177. Ennyi települési önkormányzattal kell a 19 megyei és a Budapesti Rendőr-főkapitányságon⁶ belül található összesen 154 rendőrkapitányságnak és 21 határrendészeti kirendeltségnek nap mint nap kapcsolatot tartania, együttműködnie, és ennyiféle igénynek kell eleget tennie. A helyi szervek illetékességi területéhez tartozó települések taxatív felsorolását a rendőrség szervei illetékességi területének megállapításáról szóló 67/2007. (XII. 28.) IRM rendelet tartalmazza. Az ismertetett számadatokból könnyedén kiszámolható, hogy egy helyi rendőri szervre átlagosan 18 település esik, azonban a rendeletet felapozva megállapítható, hogy léteznek olyan helyi szervek (Budapest kerületeinek rendőrkapitányságai), ahol egy helyi rendőri szervhez egy település és ezáltal egy települési önkormányzat tartozik, de nem ritka az olyan rendőrkapitányság, amelynek illetékességi területe több tucat (akár félszáz körüli vagy azt meghaladó számú) település közigazgatási területét fedi le.⁷

12.2.1. Tájékoztatási rendszer

A rendőrség megyei és helyi szervei – fő szabály szerint – tájékoztatják az illetékes önkormányzatot vagy önkormányzatokat, amennyiben a lakosság széles körét érintő rendőri intézkedést (fokozott ellenőrzést, üritési, zárási feladat végrehajtását,⁸ körözési akciót) terveznek végrehajtani. E szabály alól kivételt képez, ha az a tervezett intézkedés eredményes végrehajtását előreláthatólag veszélyeztet. Ebben az esetben a tájékoztatás mellőzhető.

A rendőrfőkapitánynak a területi önkormányzat közgyűlésének elnökével (főpolgármesterrel), a rendőrkapitánynak és a határrendészeti kirendeltség vezetőjének pedig a települési önkor-

⁴ Bacsárdi József – Christián László: *Önkormányzati rendészet*. Budapest, Dialóg Campus, 2018.

⁵ KSH: *Népsűrűség, települések száma*. 2020. március 21.

⁶ Akik a megyei önkormányzatokkal, azok közgyűlésével vannak kapcsolatban.

⁷ Illetékességi területén a legtöbb – szám szerint 91 – településsel a Siklósi Rendőrkapitányság rendelkezik, amelyek közül a lakosság számának vonatkozásában nem egy 100 fő alatti községet találunk (például a mindösszesen 45 főt számláló, de önálló önkormányzattal rendelkező Tengeri).

⁸ Például közveszéllyel fenyegetés vagy talált robbanószerkezet miatt fogatosított lakosságvédelmi intézkedések, kiemelt biztonsági intézkedés esetén.

mányzat polgármesterével szemben jogilag szabályozott esetekben tájékoztatási kötelezettsége áll fenn, amely alapján *köteles tájékoztatást nyújtani az alábbi eseményekről, jelenségekről*:

- a lakosságot a szomszédos állam területéről fenyegető veszélyről;
- a tömegesen menekülő, illetve ideiglenes menedéket kérő személyek várható érkezéséről;
- az ország területére betört fegyveres csoportról, a lakosság védelme érdekében tett és javasolt intézkedésekről, a fegyveres csoport felszámolásáról;
- a határterületen az e törvény alapján bevezetett minden korlátozásról, ha annak előzetes bejelentésére a késedelem veszélye miatt nem volt lehetőség;
- a környezet szennyezéséről, illetve annak veszélyéről, vagy a természeti értékek és területek károsításáról.⁹

Az illetékességi területén határterülettel rendelkező megyei rendőrfőkapitányok a határrend és határőrizet helyzetéről és a határforgalom alakulásáról évente kötelesek tájékoztatni a határterülettel érintett területi (megyei) önkormányzat és a megyei jogú városok közgyűlését, míg az illetékességi területén határterülettel rendelkező helyi szervek esetében a rendőrkapitány, a határrendészeti kirendeltségvezető vagy kijelölt helyettese az említett témakörökben felkérésre ad tájékoztatást a határterülettel érintett települési önkormányzat képviselő-testületének.

Az említetteken túl *árvízveszély észlelése* vagy azzal kapcsolatos bejelentés esetén – amennyiben meggyőződünk annak valóságtartalmáról – *a rendőrség részéről értesíteni szükséges az árvízveszéllyel érintett település polgármesterét*. Jellegéből adódóan *nem túl gyakran merül fel* ez a tájékoztatási kötelezettség, ugyanis az árvizek nagy általánosságban nem minden jel nélkül, előre nem látható módon következnek be, és nem érik felkészületlenül a településeket és hatóságokat, azonban mégsem kizárt annak a lehetősége, hogy elsőként a rendőrség értesül árvízveszélyről annak helyszínén.

12.2.2. Együttműködési megállapodás

A települési önkormányzat szerződést köthet a közigazgatási illetékességi területén működő rendőrkapitányság vagy határrendészeti kirendeltség vezetőjével a helyi közbiztonság fenntartása érdekében. Amennyiben a szerződés rendőrségi kötelezettségvállalást tartalmaz, abban az esetben érvényességi kellék a rendőrfőkapitány előzetes egyetértése.

Szerződést lehet kötni:

- a helyi közbiztonságot érintő feladatok ellátása;
- a rendőrség és az önkormányzati szervek tevékenységének összehangolása;
- az illetékességi területén működő rendőri szerv létesítésének, bővítésének és fejlesztésének elősegítése érdekében.

A szerződés megkötését bármelyik fél kezdeményezheti, azonban a *rendőrség elzárkózhat* szerződés megkötésétől, ha az jogszabályt sért, ellentétes a felettes rendőri szerv vezetőjének rendelkezésével, vagy ha annak pénzügyi, anyagi fedezete nem biztosított, vagy tartalma szakmailag megalapozatlan.

A *helyi közbiztonságot érintő feladatok ellátására* szerződés köthető például az önkormányzat által a rendőri szervnek – a közterületi jelenlét növelése érdekében – felajánlott, túlszolgáltatásra fordítható pénzösszeg biztosításáról és felhasználásának szabályairól, térfigyelő rendszer

⁹ Rtv. 8. § (8) bek.

létesítéséről és üzemeltetéséről, valamint az önkormányzat által a rendőri szerv állományának jutalmazására felajánlott pénzösszeg felhasználásáról. A *rendőrség és az önkormányzat tevékenységének összehangolása érdekében szerződés* köthető például a rendőrség és az önkormányzat üzemeltetésében működő, helyi közterület-felügyelet együttműködésének megszervezésére, valamint a közös szolgálatellátásra vonatkozóan. A *rendőri szerv létesítésének, bővítésének és fejlesztésének érdekében szerződés* köthető például az önkormányzat tulajdonában álló ingatlanok az újonnan létesített rendőri szerv vagy a rendőri szerv bővítése (rendőrőrs vagy KMB-iroda létesítése) esetén a rendőrség részére történő bérbeadásáról, birtokba (használatba) vagy tulajdonba adásáról. Ugyancsak ebben a tárgykörben köthető szerződés a rendőri szerv technikai eszközeinek bővítése, fejlesztése körében a technikai eszközök, berendezési tárgyak, gépjárművek vásárlására biztosított összeg felajánlásáról. A szerződés teljesítéséről, valamint a juttatott eszközök vagy anyagi javak felhasználásáról a rendőrség és az önkormányzat képviselő-testülete egymást kölcsönösen tájékoztatja. A szerződésben vállalt kötelezettség teljesítésének rendőrség részéről történő elmaradása esetén az önkormányzat a felettes rendőri szervhez fordulhat.

A szerződés megkötésétől történő elállás megkérdőjelezhetetlen abban az esetben, ha a szerződésben foglalt jogszabályt sértene, vagy ellentételesek a felettes rendőri szerv szakirányítás keretében kiadott rendelkezésével, továbbá, ha annak pénzügyi fedezete a rendőrség részéről nem biztosított. Ez esetben a szerződéskötéstől történő elállás nem lehet kérdés, nem képezheti mérlegelés tárgyát (attól el kell állni). A mérlegelés egyetlen esetben lehetséges, mégpedig akkor, ha a szerződés tartalmának egyes elemei rendőrszakmailag megalapozatlanok. Ez esetben azt kell mérlegelni, hogy a szerződésnek végső soron milyen hatásai lesznek a közbiztonságra és a rendőri szerv működésére. Amennyiben a szerződés megkötéséből és annak végrehajtásából a szerződő felek, és végső soron maga a helyi társadalom összességében profitálnak, a szerződés megköthető.

12.2.3. Közös tevékenységek

Helyi szinten a rendőrkapitány, a megyék és a főváros szintjén a rendőrfőkapitány és a rendőri szerv illetékességi területén működő területi önkormányzatok úgynevezett „*bűnmegelőzési és közbiztonsági bizottságot*” hozhatnak létre. A bizottság *feladata a közbiztonsággal kapcsolatos helyi vagy területi tevékenységekkel összefüggő rendőrségi és társadalmi szerepvállalás koordinálása*. A bizottság elnökét és tagjait – az önkormányzat képviselő-testülete megbízásával megegyező időtartamra – a rendőri szerv vezetője és az önkormányzat közösen bízza meg. A bizottság maga állapítja meg működésének részletes eljárási szabályait. A működéséhez szükséges költségeket a rendőrség és az önkormányzatok külön megállapodásban rögzített arányban viselik.

A bizottság jogkörét a felek szabadon határozhatják meg az Ötv. keretei között. Ennek alapján az alábbi jogkörökkel ruházható fel:

- önálló döntési jogosultság;
- döntés-előkészítési jogkör;
- ellenőrzési jogkör;
- koordinációs feladatok.

A bizottság *elkészítheti saját bűnmegelőzési és közbiztonsági koncepcióját*, amelyben az általa elfogadott időtartamban hajtják végre a meghatározott feladatokat. A bizottság a helyi vagy területi (megyei) közbiztonság helyzetével, valamint az annak fenntartásában érintett szervek tevékenységével kapcsolatos állásfoglalását megküldi a rendőrkapitányság vagy a megyei ren-

dőr-főkapitányság (Budapesti Rendőr-főkapitányság) vezetőjének, továbbá a települési önkormányzat képviselő-testületének vagy a megyei közgyűlésnek. A bűnmegelőzési és közbiztonsági bizottság és a rendőri szerv vezetője vagy a polgármester, főpolgármester közötti véleményeltérés esetén az érintettek kérhetik a felettes rendőri szerv vezetőjének állásfoglalását. Az állásfoglalást – a vitában érintett rendőri szerv vezetője útján – meg kell küldeni a bűnmegelőzési és közbiztonsági bizottságnak és a települési önkormányzat képviselő-testületének. Az ilyen esetek kapcsán *kétféle következtetést vonhatunk le*. Az egyik, hogy a vitás kérdések ilyen módú szabályozásával a rendőrség mint a közbiztonság – nem egyedüli, de leghangsúlyosabb – fenntartója kiemelt szerepét és szakértelmét ismerik el, míg a másik, hogy a társadalom mégsem érzi kellőképp sajátjának a közbiztonság mint „közös ügy” kapcsán felmerülő feladatokat. Ez utóbbi következtetést vonta le Szikinger István, aki úgy vélekedik, hogy az Rtv. „az önkormányzati és a rendőri vélemények eltérése esetén következetesen a »felettes rendőri szerv vezetője« mellett foglal állást – mintha az önkormányzatnak is felettese volna az említett vezető”.¹⁰ Az együttműködés és kölcsönös segítségnyújtás jegyében továbbhaladva le kell szögezni, hogy amennyiben a települési önkormányzat képviselő-testülete vagy a megyei önkormányzat közgyűlése a saját szervezetén belül közbiztonsági ügyekkel foglalkozó bizottságot hoz létre, a rendőrkapitány vagy a rendőrfőkapitány, a bizottság munkáját – a lehetőségeihez mérten – a feladatai ellátásához szükséges tájékoztatás megadásával köteles elősegíteni.

A közös feladatellátásnál fontos megjegyezni, hogy amennyiben a rendőrség által fogantatosított személyi szabadságot korlátozó intézkedések (elfogás, előállítás, biztonsági intézkedés) során az *intézkedés alá vont személyt a lakásából szállítják el, az ott maradt növények, haszon- és díszállatok gondozásáról* az intézkedést foganatosító rendőri szervnek a helyi önkormányzat jegyzője útján kell intézkednie. A talált tárgyak esetén szintén az illetékes önkormányzat jegyzőjével kell együttműködni. *Ha a rendőr – robbanó-, sugárzó, radioaktív, nukleáris vagy mérgező anyag kivételével – elhagyott dolgot talál*, azt lehetőleg tanúk jelenlétében átvizsgálja, és jelentés kíséretében továbbítja az illetékes önkormányzat jegyzőjéhez. A rendőr az *állampolgár által talált dolgot csak akkor veszi át*, ha annak a megtaláló által a jegyzőhöz történő beszolgáltatása valamilyen ok miatt nem lehetséges. Ez alól kivételt képez a lőfegyver, gáz- és riasztófegyver, légfegyver, lőszer, pirotechnikai termék, kábítószer, pszichotróp anyag, a közbiztonságra különösen veszélyes eszköz, bármely okmány, illetve hatósági jelzés. Ezeket a rendőrnek minden esetben át kell vennie. Erről két példányban jegyzőkönyvet kell felvenni, annak egy példányát a megtalálónak kell átadni. A jegyzőkönyv alapján az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott illetékes szerv lefolytatja a közigazgatási hatósági eljárást, és rendelkezik a dologról. Ezek a dolgok csak a birtoklására érvényes engedéllyel rendelkező jogosultnak adhatók ki. A talált dolog rendőri átvételéről elismervényt kell adni. Arról, akit a rendőr a talált dologgal a polgármesteri hivatalhoz irányít, a hely, az idő, a talált dolog megnevezésével szolgálati eljárójának haladéktalanul jelentést tesz.

További kapcsolódási pont lehet az önkormányzat jegyzőjével (bár nem mindennapos), hogy a rendőrség a helyi önkormányzat jegyzője (mint közigazgatási szerv) által foganatosított *végrehajtási cselekményben működik közre*. „Az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv az állami és a helyi önkormányzati szervek által foganatosított végrehajtási eljárásban részt vevő személyek biztonsága megóvásához segítséget nyújt, valamint a végrehajtási eljárásban

¹⁰ Szikinger István: A rendőrség civil kontrollja Magyarországon és más államokban. *Fundamentum*, 11. (2007), 2. 87–93.

alkalmazható helyszíni kényszerselekményeknek való ellenszegülést megszünteti.”¹¹ Ezekben az esetekben a rendőr végrehajtási cselekményeket nem végezhet, a végrehajtót kizárólagosan megillető kényszerselekményt nem foganatosíthat, rakodási, szállítási munkában nem vehet részt, feladata lényegében a végrehajtásban részt vevők személyét érintő veszélyek elhárítására és az ellenszegülés megtörésére terjed ki.

12.3. Civil (társadalmi) kontroll

„Emma Phillips és Jennifer Trone szerint a rendőrség civil kontrollját alapvetően két feltétel együttes bekövetkezése teszi szükségessé: az egyik a társadalom demokratikus jellege, a másik pedig a rendőrség iránti bizalom megingása.”¹² Más megközelítésben a társadalmi kontroll célja a rendőrség jogszerű és legitim működésének elősegítése.¹³ Ennek köszönhetően volt szükség-szerű a rendszerváltás időszakában és az azt követő években a rendőrség civil kontrollja alap-jainak lefektetése. Lényegében a demokratikus társadalmi berendezkedés és a kommunizmus államrendőrségével kapcsolatos társadalmi sérelmek hívták életre.

12.3.1. Helyi szerv létesítése és megszüntetése, helyi és megyei rendőri szervek vezetőinek kinevezése és felmentése

A jogalkotó szükségesnek látta, hogy a rendőri szervek és a területi önkormányzatok közötti kapcsolatban megjelenhessenek a rendőrség szervezetével szemben megfogalmazódó önkormányzati igények. Ennek megfelelően a *helyi rendőri szerv létesítéséhez és megszüntetéséhez előzetesen ki kell kérni* az érintett települési önkormányzat képviselő-testületének, a fővárosi kerületi önkormányzat képviselő-testületének (Budapest tekintetében) vagy a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott (nem kerületi fenntartás alatt álló) terület vonatkozásában a fővárosi önkormányzat közgyűlésének véleményét. A kötelezettség csupán a vélemény kikéréséig terjed, annak figyelembevételére már nem. *Ezért a döntésre jogosult az önkormányzat véleményével ellentétes elhatározásra is juthat.*

Hasonló a helyzet a rendőrkapitányság, határrendészeti kirendeltség vezetőjének kinevezésénél is. A helyi rendőri szerv vezetőjének kinevezését megelőzően a kinevezési jogkör gyakorlójának ki kell kérnie a rendőri szerv illetékességi területén lévő települési önkormányzatok¹⁴ képviselő-testületének, a fővárosi kerületi önkormányzat képviselő-testületének (Budapest tekintetében) vagy a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott (nem kerületi fenntartás alatt álló) terület vonatkozásában a fővárosi önkormányzat közgyűlésének kinevezéssel kapcsolatos véleményét. *Rendőrkapitány kinevezésekor a megyei (fővárosi) önkormányzat*

¹¹ Szolg. Szab. 37. § (1) bek.

¹² Szikinger (2007): i. m.

¹³ Tihanyi Miklós: A társadalmi kontroll helye, szerepe a rendőrség működésében. In Tihanyi Miklós (szerk.): *A rendőrség társadalmi kontrollja*. Budapest, NKE RTK, 2012b.

¹⁴ Egy rendőrkapitányság illetékességi területe Budapestet kivéve nem egy települést fed le, ezáltal nem egy önkormányzatot érint.

képviselő-testületének véleményét kell kikérni. Ha a települési önkormányzatok többsége,¹⁵ illetve a megyei (fővárosi) önkormányzat a kinevezéssel szemben foglal állást, és a kinevezési jogkör gyakorlója nem állít újabb jelöltet, döntése szakmai indokairól az érintett önkormányzatokat állásfoglalásban tájékoztatja. *A kinevezési jogkör gyakorlóját tehát ez esetben sem kötelezi az önkormányzat vagy önkormányzatok állásfoglalása,* azonban az állásfoglalással ellentétes döntés meghozatalával kapcsolatban az önkormányzatok irányában fennálló tájékoztatási kötelezettség terheli. A kinevezési és felmentési jogkör gyakorlóját (egyazon személy) ugyancsak az önkormányzat irányába történő tájékoztatási kötelezettség terheli a helyi rendőri szerv és a megyei rendőrfőkapitány beosztásából történő felmentésével kapcsolatban.

A helyi szerv létesítésével és megszüntetésével, valamint a helyi szerv vezetőjének kinevezésével és felmentésével kapcsolatos rendelkezéseket a rendőrkapitányság és határrendészeti kirendeltség mellett a rendőrőrsökre is alkalmazni kell. Az Rtv. által alkalmazott „más helyi rendőri szerv” kifejezés – az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv vonatkozásában – egyértelműen a rendőrsőrsre vonatkozik, ami valójában nem tekinthető önálló helyi szervnek. A rendőrs a megyei rendőr-főkapitányságokon, valamint a Budapesti Rendőr-főkapitányságon, továbbá a rendőrkapitányságokon belül létesíthető, feladat- és hatásköri önállósággal, külön illetékességi területtel, valamint önálló állománytáblázattal nem rendelkező, alosztály vagy osztály jogállású szervezeti elem.

12.3.2. Éves beszámoló

A rendőrkapitány vagy kijelölt helyettese évente beszámol a rendőrkapitányság illetékességi területén működő valamennyi települési önkormányzat képviselő-testületének a település(ek) közbiztonságának helyzetéről, a közbiztonság érdekében tett intézkedésekről és az azzal kapcsolatos feladatokról. A megyei (fővárosi) önkormányzat felkérésére évente a rendőrfőkapitány vagy kijelölt helyettese számol be. Amennyiben a beszámolót az illetékességi területhez tartozó települési önkormányzatok képviselő-testületeinek többsége, illetve a megyei (fővárosi) önkormányzat közgyűlése *nem fogadja el,* azt a beszámolásra kötelezett vezetőnek *három hónapon belül meg kell ismételnie. Ismételt elutasítás esetén* a települési önkormányzatok többsége a megyei (fővárosi) rendőrfőkapitányhoz, a megyei (fővárosi) önkormányzat közgyűlése az országos rendőrfőkapitányhoz *mint felettes vezetőhöz fordulhat,* akik kötelesek az önkormányzatok által meghatározott kérdésekre is kiterjedő átfogó vizsgálatot tartani. Ennek keretében a rendőri vezető felelőssége, illetőleg alkalmassága is vizsgálható. A vizsgálat eredményéről az önkormányzatokat tájékoztatni kell. A felettes vezető köteles a közbiztonsági feladatok ellátása érdekében a vizsgálat szerint szükséges szolgálatsszervezési, szervezeti, személyi és belső irányítási intézkedéseket megtenni. A beszámoló ismételt elutasítása nem jelent tehát automatikus beosztásból történő felmentést az érintett vezető részére. A felettes vezető a lefolytatott vizsgálat eredménye alapján mérlegeli a körülményeket, állást foglal a vezető felelősségét illetően, és szubjektív szakmai döntést vagy döntéseket hoz az érintett szerv személyi, szervezeti és szakmai kérdéseiben.

¹⁵ Egyszerű többség (az illetékességi területen található önkormányzatok számának több mint a fele). Az *Éves beszámoló* fejezetben említett többsége is értendő.

12.3.3. Felterjesztési jog

A területi önkormányzatokat *általánosságban megillető jogosultság*, hogy a képviselő-testület az önkormányzati jogokat, illetőleg a helyi önkormányzat feladat- és hatáskörét érintő bármely kérdésben – közvetlenül vagy érdekképviselői szervezete útján – az adott kérdésben hatáskörrel rendelkező állami szerv vezetőjéhez fordulhat, és tájékoztatást, adatot, szakmai és jogértelmezési kérdésben állásfoglalást (a továbbiakban együtt: tájékoztatás) kérhet, javaslatot tehet, intézkedés megtételét kezdeményezheti, valamint az általa irányított szerv működésével, illetőleg az általa kibocsátott jogszabállyal, jogi irányítási eszközzel és egyéb döntésével kapcsolatban véleményt nyilváníthat, kifogással élhet, kezdeményezheti annak megváltoztatását vagy visszavonását.

A területi önkormányzatokat *kifejezetten a rendőrségre nézve megillető jogosultság*, hogy az önkormányzat képviselő-testülete a rendőrség jogszabályi rendelkezése alapján meg nem támadható döntésével, intézkedésével vagy intézkedésének elmulasztásával kapcsolatban *élhet a felterjesztési (észrevételezési) jogával*, amelynek során az érintett rendőri szerv irányába indoklást tartalmazó észrevételt tesz. Ilyen esetben az illetékes rendőri szerv az észrevételt és az annak alapjául szolgáló döntést, intézkedést vagy intézkedés elmulasztását az észrevétel kézhezvételétől számított *15 napon belül megvizsgálja*, és a vizsgálat eredményéről az érintett önkormányzatot írásban tájékoztatja. Amennyiben a rendőri szerv az észrevétellel egyetért, saját hatáskörben javítja a döntést, pótolja az elmaradt intézkedést. Abban az esetben, ha a rendőri szerv az észrevételben foglaltakkal nem ért egyet, a vizsgálat lezárását követően köteles azt haladéktalanul megküldeni a felettes szervnek. A felettes rendőri szerv vezetője az észrevételt megvizsgálja, és a vizsgálat eredményéről az észrevétel kézhezvételétől számított 15 napon belül tájékoztatja az érintett önkormányzatot.

12.4. A körzeti megbízott és az önkormányzat

A körzeti megbízott és az önkormányzat kapcsolatát a közbiztonság javítása, fenntartása érdekében tanúsított együttműködés, valamint az önkormányzat által megtestesített társadalmi kontroll kettőssége határozza meg. A körzeti megbízotti szolgálat alapvető célja – többek között – az általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerv közvetlen kapcsolatának kialakítása és fenntartása a települési önkormányzatokkal. E kapcsolat kialakításához szükséges „ismertség” és „ismeretség” első lépéseként a körzeti megbízottat a megbízását követően a közrendvédelmi szakterületért felelős vezető (közrendvédelmi vagy rendészeti osztályvezető) a körzeti megbízotti működési körzetéhez tartozó településen vagy településeken bemutatja az önkormányzat képviselő-testületének, a polgármesternek és a jegyzőnek.

A rendőrség civil kontrolljának jegyében, valamint a közbiztonság helyi feladatainak eredményes megvalósítása érdekében a körzeti megbízott kinevezéséről és felmentéséről a kinevezési jogkör gyakorlója fő szabály szerint előzetesen ki kell hogy kérje az adott körzeti megbízotti működési körzethez tartozó települések önkormányzata képviselő-testületének véleményét. Kivételt képeznek ez alól a körzeti megbízotti szolgálatról szóló fejezetben taglaltak, amelyeknek megfelelően nem kell kikérni az önkormányzat képviselő-testületének a körzeti megbízott felmentésével kapcsolatos véleményét, amennyiben a körzeti megbízott fegyelmi eljárás eredményeként alacsonyabb szolgálati beosztásba helyezés vagy szolgálati viszony megszüntetése fenyítésben részesült. A kinevezési és felmentési jogkör gyakorlójának ilyenkor a körzeti megbízotti működési körzethez tartozó települések önkormányzatának polgármesterét kell tájékoztatnia a felmentés

tényéről. Fontos elvárás a körzeti megbízotti szolgálattal kapcsolatban, hogy a körzeti megbízott elérhetősége (mobiltelefonszám, körzeti megbízotti iroda címe, telefonszáma, e-mail-címe, körzeti megbízotti működési körzete, fogadóóra időpontja), valamint a településeken megtartott fogadóóra időpontja, helyszíne a lakosság részére folyamatosan, naprakész állapotban megismerhetővé váljon az önkormányzatok hirdetőtábláin. Az önkormányzatokkal történő kapcsolattartás jegyében a körzeti megbízott szolgálati idejébe be kell számítani az önkormányzatok, a civil szervezetek ülésein, értekezletein (falugyűlés, képviselő-testületi ülés), konzultációs (lakossági) fórumon hivatali minőségben történő részvételt. A körzeti megbízottnak meghívás esetén egyenruhában kell részt vennie minden olyan rendezvényen, amely a lakossághoz, az önkormányzathoz fűződő törvényes kapcsolatát erősítheti. A körzeti megbízottat érintő átfogó ellenőrzés kiterjed az önkormányzatokkal való együttműködésre, kapcsolattartásra, továbbá az „Év Körzeti Megbízottja” elismerés kritériumai közé tartozik a helyi lakosság véleményét tükröző, az önkormányzat által megfogalmazott támogató vélemény. A téli időszakban – a kihűléses halálesetek elkerülése érdekében – lényeges, hogy a körzeti megbízottak a tanyán vagy ritkán lakott külterületi részeken élő magányos, illetve idős személyeket – együttműködve az önkormányzatokkal, civil szervezetekkel (különösen a polgárőrséggel) – visszatérően ellenőrizzék.

12.5. A járőrszolgálat és az önkormányzat

A járőrszolgálat tervezése és szervezése során – a rendőrség szolgáltató jellegének fenntartása és erősítése jegyében – elengedhetetlen figyelembe venni az illetékességi területen lévő önkormányzatok bűnügyi és közbiztonsági helyzetre vonatkozó igényeit, továbbá a közbiztonság érdekében tett önkormányzati és lakossági kezdeményezéseket és a járási közbiztonsági egyeztető fórumok és konzultációs értekezletek tapasztalatait. Ennek érdekében a járőrszolgálattal érintett osztály vezetőjének folyamatosan gyűjtenie kell az önkormányzat közbiztonsági helyzettel összefüggő észrevételeit. Rendőrként az önkormányzattól, illetve az önkormányzaton keresztül a lakosságtól olyan információkhoz juthatunk, amelyekhez ezeknek az információforrásoknak a kizárása esetén nem, vagy csak komoly erőfeszítések árán lenne hozzáférésünk. A megyei közrendvédelmi osztályvezetők (Budapesten a BRFK Rendészeti Szervek Rendészeti Koordinációs és Szakirányító Osztály vezetője) a közterületi szolgálat ellátásának értékelése jegyében éves munkaértekezlet keretében, többek között az önkormányzatok észrevételei alapján értékeli a szolgálati tevékenység minőségét.